

ODLUKU**O POTVRĐIVANJU IMENOVANJA PREDsjedNIKA I
ČLANOVA SKUPŠTINE KANTONALNOG JAVNOG
KOMUNALNOG PREDUZEĆA
"TOPLANE - SARAJEVO " D.O.O.
SARAJEVO****I**

Ovom odlukom potvrđuje se imenovanje predsjednika i članova Skupštine Kantonalnog javnog komunalnog preduzeća "Toplane - Sarajevo" d.o.o. Sarajevo (u daljem tekstu: Skupština Preduzeća), i to:

1. Muamer Hadžović, predsjednik Skupštine
2. Zajim Aljićević, član Skupštine
3. Rahmija Hodžić, član Skupštine

II

Predsjednik i članovi Skupštine iz tačke I ove odluke imenuju se na period od dvije (2) godine.

III

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u "Službenim novinama Kantona Sarajevo".

Broj 01-05-19984/16
30. maja 2016. godine
Sarajevo

Predsjedateljica
Skupštine Kantona Sarajevo
Prof. **Ana Babić**, s. r.

Na osnovu člana 18. tačka m) Ustava Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", br. 1/96, 2/96, 3/96, 16/97, 14/00, 4/01, 28/04 i 6/13), člana 12. Zakona o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima Federacije BiH ("Službene novine Federacije BiH", br. 12/03, 34/03 i 65/13) i člana 3. Odluke o osnivanju skupština javnih preduzeća čiji je osnivač Kanton Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", br. 25/09, 22/11, 1/13 i 21/14), Skupština Kantona Sarajevo, na sjednici održanoj dana 30.05.2016. godine, donijela je

ODLUKU**O POTVRĐIVANJU IMENOVANJA PREDsjedNIKA I
ČLANOVA SKUPŠTINE KANTONALNOG JAVNOG
KOMUNALNOG PREDUZEĆA "TRŽNICE - PIJACE"
D.O.O. SARAJEVO****I**

Ovom odlukom potvrđuje se imenovanje predsjednika i članova Skupštine Kantonalnog javnog komunalnog preduzeća "Tržnice - pijace" d.o.o. Sarajevo (u daljem tekstu: Skupština Preduzeća), i to:

1. Kemal Džabija, predsjednik Skupštine
2. Dženana Remić, član Skupštine
3. Muris Redžić, član Skupštine

II

Predsjednik i članovi Skupštine iz tačke I ove odluke imenuju se na period od dvije (2) godine.

III

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u "Službenim novinama Kantona Sarajevo".

Broj 01-05-19985/16
30. maja 2016. godine
Sarajevo

Predsjedateljica
Skupštine Kantona Sarajevo
Prof. **Ana Babić**, s. r.

Na osnovu člana 18. tačka m) Ustava Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", br. 1/96, 2/96, 3/96, 16/97, 14/00, 4/01, 28/04 i 6/13), člana 12. Zakona o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima Federacije BiH ("Službene novine Federacije BiH", br. 12/03, 34/03 i 65/13) i člana 3. Odluke o osnivanju skupština javnih preduzeća čiji je osnivač Kanton Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", br. 25/09, 22/11, 1/13 i 21/14), Skupština Kantona Sarajevo, na sjednici održanoj dana 30.05.2016. godine, donijela je

ODLUKU**O POTVRĐIVANJU IMENOVANJA PREDsjedNIKA I
ČLANOVA SKUPŠTINE KANTONALNOG JAVNOG
KOMUNALNOG PREDUZEĆA "VODOVOD I
KANALIZACIJA" D.O.O. SARAJEVO****I**

Ovom odlukom potvrđuje se imenovanje predsjednika i članova Skupštine Kantonalnog javnog komunalnog preduzeća "Vodovod i kanalizacija" d.o.o. Sarajevo (u daljem tekstu: Skupština Preduzeća), i to:

1. Hadžan Konjo, predsjednik Skupštine
2. Mersiha Duraković, član Skupštine
3. Mirsad Ibrović, član Skupštine

II

Predsjednik i članovi Skupštine iz tačke I ove odluke imenuju se na period od dvije (2) godine.

III

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u "Službenim novinama Kantona Sarajevo".

Broj 01-05-19986/16
30. maja 2016. godine
Sarajevo

Predsjedateljica
Skupštine Kantona Sarajevo
Prof. **Ana Babić**, s. r.

Na osnovu člana 13. tačka c. i 18. tačka b. Ustava Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 1/96, 2/96, 3/96, 16/97, 14/00, 4/01, 28/04 i 6/13) i čl. 1. stav 3, člana 27. stav 4. i člana 30, stav 1. Zakona o zaštiti zraka ("Službene novine Federacije BiH", broj 33/03 i 4/10), Skupština Kantona Sarajevo, na sjednici održanoj dana 30.05.2016. godine, donijela je

ODLUKU**O ZAŠTITI I POBOLJŠANJU KVALITETA ZRAKA U
KANTONU SARAJEVO****POGLAVLJE I - OPĆE ODREDBE****Član 1.**

(Predmet Odluke)

Ovom odlukom uređuje se upravljanje kvalitetom zraka na području Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: Kanton) koje podrazumijeva: uključivanje nadležnih organa uprave i upravnih organizacija Kantona, Grada i općina, te drugih pravnih lica u sistem upravljanja kvalitetom zraka, identifikaciju izvora i registar emisija u zrak, ograničenje i nadzor emisija u zrak, kvalitet zraka koji se određuje mjerenjem i metodom procjene na osnovu matematičkih modela, ocjenu ugroženosti zdravlja građana i ekosistema, održavanje dimovodnih objekata, informisanje i edukaciju u svrhu poboljšanja kvaliteta zraka.

Član 2.

(Značenje pojmova)

Pojmovi upotrijebljeni u ovoj Odluci imaju sljedeće značenje:

- a) "emisija" - znači ispuštanje zagađujućih materija iz bilo kojeg izvora u zrak;
- b) "izvor" - znači bilo koje porijeklo ispuštanja zagađujućih materija u zrak, uključujući stacionarne izvore iz industrije i domaćinstva, kao i pokretne izvore poput motornih vozila, tačkastih i difuznih izvora;
- c) "zrak" - znači spoljni zrak u atmosferi neuključujući radne prostorije;
- d) "ocjenjivanje" - mjerodavna metoda koja se koristi za mjerenje, izračunavanje, predviđanje i procjenu kvaliteta zraka (nivoa zagađujuće materije u zraku);
- e) "kvalitet zraka" - znači koncentraciju zagađujućih materija u zraku u toku određenog perioda;

- f) "monitoring kvaliteta zraka" - znači sistemsko mjerenje ili procjenjivanje kvaliteta zraka prema prostornom i vremenskom rasporedu;
- g) "zagađujuća materija" - znači bilo koja materija koju čovjek direktno ili indirektno unosi u zrak i koja vjerovatno može imati štetan uticaj na ljudsko zdravlje i/ili okoliš u cjelini, uključujući i neugodne mirise;
- h) "neugodan miris" - znači osobinu odoranata za koje se ljudskim čulom mirisa opaža da izaziva negativan fiziološki utjecaj;
- i) "zagađivanje zraka" - znači direktan ili indirektni unos materija u zrak od čovjeka što rezultira takvim štetnim uticajima koji ugrožavaju ljudsko zdravlje, nanose štetu životnim resursima i ekosistemima i materijalnim dobrima;
- j) "postrojenje" - znači bilo koji objekat koji se koristi za industrijske ili javne komunalne svrhe koji može izazvati zagađivanje zraka;
- k) "postrojenje za sagorijevanje" - znači bilo koju tehničku spravu u kojoj goriva oksidiraju kako bi se koristila toplotna energija proizvedena na taj način;
- l) "gorivo" je čvrsti, tečni ili gasoviti materijal koji se koristi za sagorijevanje, isključujući otpad;
- m) "čvrsto gorivo" - razne vrste čvrstog materijala, koji se koristi kao gorivo za grijanje i proizvodnju toplote, najčešće putem sagorijevanja, poput drveta, uglja, treseta, briketa, peleta, biomase itd.;
- n) "tečno gorivo" - gorivo koje je pri normalnim uslovima u tečnom agregatnom stanju, poput benzina, petroleja, kerozina, dizela, biodizela, loživih ulja itd.;
- o) "plinovito gorivo" - gorivo koja su pri normalnim uslovima u plinovitom agregatnom stanju;
- p) "operator" - znači bilo koje fizičko ili pravno lice koje rukovodi radom ili kontroliše postrojenje;
- r) "granična vrijednost kvalitete zraka" - znači nivo određen na temelju naučne spoznaje, s ciljem izbjegavanja, sprječavanja ili smanjivanja štetnih utjecaja na ljudsko zdravlje i/ili okoliš u cjelini;
- s) "granična vrijednost emisije" - znači koncentraciju i/ili količinu zagađujućih materija u emisijama iz nekog izvora tokom određenog perioda koje ne smiju biti prekoračene;
- t) "pregled dimovodnih objekata" je vizuelno utvrđivanje stanja vanjske strane dimovodnog objekta i snimanje unutrašnjih stjenki dimovodnog objekta dimnjačarskom kamerom;
- u) "čišćenje" je skidanje čađi sa stjenki dimovodnog objekta upotrebom propisanog dimnjačarskog alata;
- v) "registar emisija" je skup podataka o vrsti, količini, načinu, prostornom razmještanju, mjestu ispuštanja i unošenja zagađujućih materija u zrak;
- z) "biomasa" su proizvodi koji se u cjelini ili djelimično sastoje od biljne materije iz poljoprivrede ili šumarstva, koji se mogu koristiti kao gorivo u cilju dobijanja energije i slijedeće vrste otpada koje se koriste kao gorivo:
- biljni otpad iz poljoprivrede i šumarstva,
  - biljni otpad iz prehrambene industrije ako se koristi dobijena toplota,
  - vlaknasti biljni otpad iz proizvodnje celuloze i papira iz celuloze, ako se vrši kosagorijevanje na mjestu proizvodnje i ako se koristi dobijena toplota,
  - otpad od plute,
  - drveni otpad, osim drvnog otpada koji može da sadrži halogenizovana organska jedinjenja ili teške metale koji nastaju upotrebom proizvoda za zaštitu drveta ili premaza i koji naročito uključuje drveni otpad koji potiče od građevinskog otpada ili otpada nastalog rušenjem.

Član 3.

(Ciljevi upravljanja kvalitetom zraka)

- (1) Ova odluka ima za cilj zaštitu zdravlja stanovništva, biljnog i životinjskog svijeta, voda i zemljišta, kulturnih i materijalnih vrijednosti, te postizanje stalnog poboljšanja kvaliteta zraka kroz upravljanje kvalitetom zraka u Kantonu Sarajevo (u daljem tekstu: Kanton).
- (2) Sastavni dio osiguranja kvaliteta zraka je komunikacija sa javnošću putem davanja informacija o emisijama i kvalitetu zraka, te omogućavanja građanima i drugim zainteresiranim stranama da mogu uticati na donošenje planova i odluka od kojih zavisi kvalitet zraka.

Član 4.

(Odgovornost za provođenje Odluke)

- (1) Za provođenje ove odluke u svrhu zaštite i poboljšanja kvaliteta zraka odgovorni su Kanton, Grad i općine, u okviru svojih ovlaštenja.
- (2) Za provođenje ove odluke odgovorni su privredni subjekti, pravna i fizička lica i građani koji posjeduju odnosno prodaju i koriste goriva.
- (3) Radi postizanja ciljeva ove odluke, Federalno Ministarstvo okoliša i turizma dužno je saradivati sa Kantomom u skladu sa čl. 3. i 4. Zakona o zaštiti zraka Federacije BiH i člana 3. Izmjena i dopuna Zakona o zaštiti zraka Federacije BiH.

Član 5.

(Obaveze Ministarstva)

- (1) U cilju obavljanja svojih obaveza, Ministarstvo prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: Ministarstvo) organizuje:
  - a) upravljanje kvalitetom zraka,
  - b) uspostavljanje i vođenje Registra emisija za Kanton,
  - c) praćenje kvaliteta zraka,
  - d) vođenje registra pogona za sagorijevanje - kotlovnica,
  - e) ocjenu stanja kvaliteta zraka za područje Kantona i
  - f) nadzor emisija u zrak iz različitih izvora.
- (2) Poslove iz stava (1) ovog člana Ministarstvo obavlja uz pomoć kantonalnih organa, upravnih ustanova, općina i drugih stručnih institucija.

POGLAVLJE II - IDENTIFIKACIJA IZVORA I REGISTAR EMISIJA U ZRAK

Član 6.

(Klasifikacija i prostorna raspodjela izvora)

- (1) Ministarstvo vrši klasifikaciju izvora emisija:
  - a) prema načinu nastanka (npr. u svrhu grijanja ili u svrhu tehnoloških potreba),
  - b) prema načinu emitovanja (kontrolisani izvori - emisija kroz dimnjak i nekontrolisana emisija - fugalna emisija),
  - c) prema vremenu emitovanja (sezonska, vansezonska, dnevna i sl.),
  - d) prema vrsti izvora (tačkasti, linijski i površinski).
- (2) Emisije se raspoređuju i prikazuju prema mjestu nastanka.

Član 7.

(Registar emisija u zrak i bilans)

- (1) Registar emisija u zrak se sastoji od:
  - a) registra pogona za sagorijevanje,
  - b) registra tehnoloških postrojenja,
  - c) registra emisija iz vozila,
  - d) registra koeficijentata emisija,
  - e) registra okolinskih dozvola,
  - f) registra o monitoringu kvaliteta zraka,
  - g) ostalih registara.
- (2) Ministarstvo u funkciji zaštite i poboljšanja kvaliteta zraka izrađuje i vodi Registar emisija u zrak za područje Kantona, a u svrhu:
  - a) izvještavanja nadležnog Federalnog ministarstva,
  - b) planiranja, provedbe i kontrole politike i programa zaštite okoliša,

- c) prostornog planiranja,
  - d) izgradnje informacijskog sistema,
  - e) prenosa znanja i informacija zainteresiranim stranama i javnosti.
- (3) Registar emisija se priprema najmanje za slijedeće zagađujuće materije zraka: sumpor dioksid, nitro oksid, ugljen dioksid, ugljen monoksid, amonijak, nitro suboksid, metan, nemetanske ugljenvodonike, benzen i čvrste čestice. U Registar emisija se upisuju podaci o izvorima emisija u zrak, njihovim operatorima i zagađujućim materijama, koje izvori ispuštaju u zrak.
- (4) Registar emisija u zrak vodi Ministarstvo u saradnji sa Federalnim ministarstvom okoliša i turizma, Ministarstvom saobraćaja Kantona Sarajevo, Ministarstvom privrede Kantona Sarajevo, Zavodom za planiranje razvoja Kantona Sarajevo, Zavodom za javno zdravstvo Kantona Sarajevo, uz tehničku podršku Zavoda za informatiku i statistiku Kantona Sarajevo. Podaci iz Registra su javni.
- (5) Registar emisija u zrak, sa kategorizacijom kvaliteta zraka, je sastavni dio ove odluke i ažurirat će se po ukazanoj potrebi.

Član 8.

(Prikupljanje podataka i evidencija pravnih lica)

- (1) U svrhu izrade Registra, vrši se prikupljanje podataka i vodi evidencija o operatorima koji svojom djelatnošću utiču na kvalitet zraka.
- (2) Prikupljanje podataka i evidenciju o operatorima obezbjeđuje i vodi Ministarstvo, uz tehničku podršku Zavoda za informatiku i statistiku Kantona Sarajevo.

Član 9.

(Podaci o tehnološkim postrojenjima)

Podaci o tehnološkim postrojenjima sadrže:

- a) podatke o građevini, koji dokazuju da je objekat u kojem se obavlja djelatnost, izgrađen u skladu sa odredbama Zakona o prostornom uređenju;
  - b) naziv i identifikacioni broj postrojenja;
  - c) šifru privredne djelatnosti,
  - d) godišnji kapacitet proizvodnje po proizvodu;
  - e) proizvodnju za prethodnu godinu;
  - f) broj radnih sati za prethodnu godinu;
  - g) koordinate lokacije;
  - h) potrošnju energije.
- (2) Podaci se dostavljaju do marta tekuće godine za prethodnu godinu.

Član 10.

(Podaci o pogonima za sagorijevanje)

Podaci o načinu grijanja i proizvodnji toplotne energije za tehnološke potrebe pravnog lica su:

- a) podaci o građevini, koji dokazuju da je objekat u kojem se obavlja djelatnost, izgrađen u skladu sa odredbama Zakona o prostornom uređenju;
- b) podaci o proizvođaču i tipu postrojenja za sagorijevanje;
- c) toplotna snaga postrojenja za sagorijevanje i godina proizvodnje;
- d) koordinate izvora emisije;
- e) visina dimnjaka;
- f) prečnik dimnjaka/ispusta dimnih gasova na vrhu ispusta;
- g) prosječni radni kapacitet u protekloj godini po mjesecima;
- h) instalisana snaga unutar objekata;
- i) snaga potrebna za obavljanje potreba za grijanjem i/ili tehnološkim potrebama;
- j) vrsta i količina energenta koja se koristila u protekloj godini;
- k) dokaz o usklađenosti kvaliteta tečnih goriva u skladu sa važećim propisima;
- l) dokaz o kvalitetu čvrstog goriva u skladu sa ovom odlukom i drugim posebnim propisima.

Član 11.

(Evidencija godišnje potrošnje goriva)

- (1) Podaci o potrošnji goriva pravnih i fizičkih lica, prikupljaju se od obveznika provjere emisije u zrak.
- (2) Podaci o potrošnji goriva pravnih i fizičkih lica, pribavljaju se od Ministarstva privrede, koje izrađuje godišnji energetski bilans Kantona.
- (3) Ministarstvo privrede je dužno da, prilikom izrade energetskog bilansa, pribavi od distributera i podatke o korisnicima i isporuci energenata, radi evidencije potrošača.

Član 12.

(Ocjenjivanje godišnjih emisija iz ostalih izvora emisije)

- (1) Ocjenjivanje godišnjih emisija iz ostalih izvora emisije se vrši na osnovu podataka emisija nastalih od strane operatora, kao i emisija iz domaćinstava i saobraćaja.
- (2) Ocjenjivanje godišnjih emisija iz domaćinstava vrši se na osnovu statističkih podataka, anketiranja građana, popisa stanovništva, rasprostranjenosti i/ili dostupnosti određenih energenata, itd.
- (3) Ocjenjivanje godišnjih emisija iz saobraćaja se računa na osnovu:
- a) podataka o godišnjoj količini i vrsti prodatih goriva na benzinskim stanicama u Kantonu,
  - b) podataka o vrsti, starosti i broju registrovanih vozila u Kantonu Sarajevo,
  - c) podataka o nivoima emisije štetnih gasova izmjenjenim prilikom tehničkog pregleda vozila, posmatrano po starosti vozila i vrsti goriva koje vozilo koristi,
  - d) podataka o prosječnom godišnjem dnevnom saobraćaju na saobraćajnicama u Kantonu,
  - e) podataka o strukturi vozila na saobraćajnicama u Kantonu,
  - f) podataka o hemijskom sastavu goriva.

Član 13.

(Način prikupljanja podataka)

Podaci iz čl. 9. 10. i 11. stav 1. ove odluke prikupljaju se na način kako je predviđeno Pravilnikom o registrima postrojenja i zagađivanjima FBiH i ovom odlukom.

Član 14.

(Koeficijent emisije)

- (1) U svrhu proračuna emisija, a na osnovu prikupljenih podataka, utvrđuje se koeficijent emisije iz pogona i postrojenja za sagorijevanje i tehnoloških postrojenja.
- (2) Koeficijenti emisije se utvrđuju u skladu sa međunarodno prihvaćenim metodama i smjericama Evropske unije, a u skladu sa tehničkim normativima.
- (3) Koeficijenti emisije se utvrđuju u zavisnosti od zagađujuće materije i tipa uređaja za sagorijevanje ili tehnološkog postrojenja.

POGLAVLJE III - OGRANIČENJE I NADZOR EMISIJA U ZRAK

Član 15.

(Ograničenje i nadzor nad emisijama)

Ograničenje i nadzor nad emisijama podrazumijeva provođenje aktivnosti kojima se sprječava prekoračenje graničnih vrijednosti emisije zagađujućih materija u zrak utvrđenih federalnim propisima i ovom odlukom.

Član 16.

(Ograničenja tečnih goriva)

- (1) Teška ulja kod kojih sadržaj sumpora prelazi 1,00% mase ne mogu biti korišćena kao gorivo.
- (2) Dokaz o usklađenosti kvaliteta goriva, a u skladu sa važećim propisima o kvalitetu tečnih naftnih goriva, operatori dostavljaju Ministarstvu radi unosa u Registar emisija, uz izvještaj o rezultatima mjerenja emisije zagađujućih materija iz postrojenja za sagorijevanje.

Član 17.

(Upotreba čvrstih goriva, prodaja i upotreba uglja)

- (1) U Kantonu Sarajevo nije dozvoljena prodaja i upotreba uglja, koji ima ukupni sadržaj gorivog sumpora iznad 1% i toplotnu moć nižu od 12000 kJ/kg.
- (2) Zabranjeno je skladištenje i upotreba čvrstih goriva, kako za privatne i poslovne subjekte tako i za distributere, koja se koriste za produkciju toplotne energije, ukoliko nisu zaštićena od atmosferskih uticaja.
- (3) Dokaz o zadovoljenju uslova iz stava (1) ovog člana, treba biti izdat od strane akreditovane laboratorije za analizu uglja, prema BAS EN ISO 17025.
- (4) Prevoz uglja u Kantonu mogu vršiti ovlašteni prevoznici, koji posjeduju dokaz o kvaliteti uglja u skladu sa st. (1) i (3) ovog člana.
- (5) Kontrolu prevoza iz stava (4) ovog člana vrši saobraćajna policija ili prometna inspekcija.
- (6) Kontrolu prodaje uglja iz stava (1) ovog člana vrši tržišna inspekcija.
- (7) Ograničenje iz stava (4) ovog člana se ne odnosi na prevoz uglja u tranzitu.

Član 18.

(Karakteristike postrojenja za sagorijevanje)

- (1) Postrojenja za sagorijevanje mogu koristiti samo one vrste goriva za koja su projektovana.
- (2) U slučaju promjene energenta/goriva u postrojenjima za sagorijevanje, operator je dužan informisati nadležno Ministarstvo.
- (3) Nije dozvoljena izgradnja i upotreba postrojenja za sagorijevanje čija normalna eksploatacija neće zadovoljiti granične vrijednosti emisije za postrojenja u skladu sa važećim Pravilnikom o graničnim vrijednostima emisije u zrak iz postrojenja za sagorijevanje Federacije BiH.
- (4) Izuzetno od stava (3) ovog člana strožije granične vrijednosti emisije čvrstih čestica, SO₂ i NO_x, za postrojenja koja se nalaze na području gdje je utvrđena kategorija II i III prekomjernog zagađenja zraka, biće propisane okolinskom dozvolom, ili posebnim aktima donesenim u skladu sa ovom odlukom, a za ostale izvore emisija prema članu 8. Zakona o zaštiti zraka Federacije BiH.
- (5) Postrojenja za sagorijevanje i svi ostali tačkasti izvori, moraju imati odvod dimnih gasova u skladu sa važećim Pravilnikom o tehničkim propisima za dimnjake u građevinama Federacije BiH.
- (6) Operator postrojenja za sagorijevanje je dužan osigurati mjereno mjesto prema važećem Federalnom Pravilniku o monitoringu emisija zagađujućih emisija u zrak i standardu BAS EN ISO 17025.

Član 19.

(Monitoring emisije iz stacionarnih izvora i motornih vozila)

- (1) U cilju sprječavanja korištenja postrojenja, uređaja i vozila sa povećanim emisijama do kojih može doći neodgovarajućim nabavkama ili izgradnjom, odnosno, u toku eksploatacije zbog nedovoljnog održavanja, uvodi se sistem monitoringa emisija.
- (2) Monitoring emisije u smislu ove odluke odnosi se na stacionarne izvore i to:
  - a) postrojenja za sagorijevanje snage 50 kW i preko 50 kW, izuzev kućnih izvora emisije
  - b) industrijska postrojenja koja imaju tu obavezu po važećem Federalnom pravilniku o monitoringu emisija zagađujućih materija u zrak, odnosno, prema zahtjevima iz okolinske dozvole, i
  - c) motorna vozila.

Član 20.

(Mjerenje emisije)

- (1) Mjerenje emisije iz stacionarnih izvora vrši se u skladu sa važećim Federalnim pravilnikom o monitoringu emisije zagađujućih materija.

- (2) Mjerenje emisija iz motornih vozila se vrši na tehničkom pregledu vozila u skladu za posebnim propisima iz oblasti bezbjednosti saobraćaja i ovom odlukom.
- (3) Mjerenje emisije iz stacionarnih izvora vrše pravna lica koja ispunjavaju uslove propisane važećim Federalnim pravilnikom o monitoringu emisije zagađujućih materija u zrak.
- (4) Mjerenje emisije iz motornih vozila na saobraćajnicama može vršiti saobraćajna policija uz stručno osposobljavanje i opremanje ili u saradnji sa stručnim organizacijama koje posjeduju potrebnu opremu.

Član 21.

(Ocjena zadovoljenja graničnih vrijednosti emisije)

- (1) Ocjena zadovoljenja graničnih vrijednosti emisije se vrši u skladu sa važećim Federalnim propisima.
- (2) Provjeru emisija zagađujućih materija u zrak, mogu vršiti ispitne laboratorije, koje ispunjavaju sljedeće uslove:
  - a) da je pravno lice registrovano za obavljanje navedene djelatnosti,
  - b) da posjeduje akreditaciju izdatu od strane Instituta za akreditaciju Bosne i Hercegovine, tj. da je akreditovana prema zahtjevima standarda BAS EN ISO/IEC 17025 za oblast "Zrak - emisije iz stacioniranih izvora",
  - c) da obim akreditacije obuhvata zagađujuće materije za koje se vrši provjera emisija.

Član 22.

(Zabrana upotrebe sirovina)

- (1) Postrojenja ne smiju da koriste sirovine čijom se upotrebom značajno zagađuje zrak i ugrožava zdravlje ljudi, da imaju tehnike koje su resursno neefikasne (utrošak sirovina i energije), te da imaju prekomjernu emisiju zagađujućih materija u atmosferu.
- (2) Zadovoljenje uslova iz stava (1) ovog člana postiže se kroz projektovanje, nabavku opreme i postrojenja, te kroz pravilno odvijanje tehnoloških procesa i održavanje opreme, a provjerava kroz izdavanje okolinske dozvole, urbanističke saglasnosti, građevinske i upotrebne dozvole, kao i periodične provjere emisije prema propisanim rokovima.

Član 23.

(Projekti koji se ne mogu odobriti)

- (1) Ne mogu se odobriti projekti za izgradnju stambenih i nestambenih objekata čija je korisna površina (ukupna neto podna površina grijanog dijela objekta) veća od 50 m², koji ne zadovoljavaju uslove propisane važećim Pravilnikom o tehničkim zahtjevima za toplotnu zaštitu objekata i racionalnu upotrebu energije FBiH.
- (2) Na sistem KJKP "Toplane Sarajevo" d.o.o. ne mogu se priključiti objekti koji ne zadovoljavaju zahtjev iz stava (1) ovog člana. Ovaj zahtjev se ne odnosi na zgrade koje su već izgrađene ili su sastavni dio sistema grijanja, osim u slučaju značajnih rekonstrukcija, posebno fasade (vanjske ovojnice zgrade).

Član 24.

(Kontrola emisija iz motornih vozila)

Emisija iz motornih vozila se kontroliše:

- a) na tehničkom pregledu vozila i
- b) provjerom emisije iz vozila na samim saobraćajnicama.

Član 25.

(Tehnička ispravnost vozila)

- (1) Ne mogu se smatrati tehnički ispravna vozila koja prekoračuju propisane vrijednosti emisije i takva vozila Ministarstvo unutrašnjih poslova ne može registrovati.
- (2) Nije dozvoljeno kretanje vozila čija obojenost izduvnih gasova ukazuje na povećanje koncentracije zagađujućih materija, što kontroliše Ministarstvo unutrašnjih poslova koje upućuje vozilo na vanredni tehnički pregled, shodno važećim propisima iz oblasti bezbjednosti saobraćaja.

Član 26.

(Isključivanje rada motora)

U vozilima za javni prevoz putnika, na krajnjim stanicama, moraju biti isključeni motori, za vrijeme stajanja, ulaska i izlaska putnika.

Član 27.

(Praćenje koncentracije zagađujućih materija iz motornih vozila)

U cilju praćenja zagađivanja zraka iz motornih vozila, Ministarstvo saraduje sa nadležnim organima i stručnim institucijama koje po ovlaštenju Vlade Federacije BiH obavljaju stručni nadzor nad radom stanica tehničkog pregleda.

Član 28.

(Zabrana spaljivanja otpada na otvorenom području i postrojenjima za sagorijevanje)

- (1) U Kantonu nije dozvoljeno spaljivanje otpada i drugog nevegetacijskog materijala na otvorenom prostoru. Izuzetno, dozvoljeno je spaljivanje lišća, trave i granja, ako nije organizovano prikupljanje ove vrste otpada. Spaljivanje se može vršiti samo u toku dana, tako da ne prijete opasnost stambenim i drugim objektima.
- (2) U cilju sprečavanja nastanka neugodnih mirisa nije dozvoljeno odlaganje otpada van sanitarne deponije otpada Kantona.
- (3) Nije dozvoljeno spaljivanje otpada u postrojenjima za sagorijevanje koja nisu namijenjena za spaljivanje otpada, bez obzira da li se oslobođena toplota koristi ili ne.
- (4) Spaljivanje otpada je dozvoljeno samo u postrojenjima za koja je izdato odobrenje u skladu sa važećim propisima.

Član 29.

(Granične vrijednosti)

- (1) Postrojenja za spaljivanje otpada ne smiju da prekorače granične vrijednosti emisije prema provedbenim propisima donesenim na osnovu važećeg Zakona o zaštiti zraka Federacije BiH.
- (2) Postrojenja koja koriste otpad kao sirovinu, ili vrše preradu otpada u cilju dobijanja sekundarnih sirovina ne smiju da prekorače propisane granične vrijednosti emisije.

Član 30.

(Zabrana ispuštanja neprijatnih mirisa)

- (1) Ne smiju se ispuštati neprijatni mirisi iz pogona, restorana i drugih izvora.
- (2) U cilju sprečavanja neprijatnih mirisa, potrebno je radnje koje izazivaju mirise vršiti u prostorima sa pod pritiskom, te gasove sa mirisom izvoditi cijevima i emitovati ih iznad krova zgrade, odnosno, iznad krova susjedne zgrade ukoliko je ona viša od zgrade gdje mirisi nastaju.
- (3) Zabranjeno je ispuštanje neprijatnih mirisa u sisteme ventilacije koji nisu predviđeni za tu svrhu.
- (4) Ne može se izdati odobrenje za osnivanje ugostiteljske radnje u stambeno-poslovnim objektima prije nego što općinska komisija, shodno propisima iz ugostiteljske djelatnosti i nadležne inspekcije ne utvrde ispunjenost uslova iz stavova (2) i (3) ovog člana.

Član 31.

(Zabrana sa gradilišta)

- (1) Investitori koji otvaraju gradilište, dužni su u Planu organizacije gradilišta predvidjeti i primijeniti mjere kojima se zaštićuju prostor i ljudi od ispuštanja prekomjernih zagađujućih materija u zrak, o čemu se sačinjava Elaborat, koji je sastavni dio Plana organizacije gradilišta.
- (2) Investitori iz stava (1) ovog člana su dužni postupiti prema članu 41. ove odluke.

Član 32.

(Pribavljanje okolinske dozvole)

Pravna i fizička lica, koja se namjeravaju baviti djelatnostima definisanim Pravilnikom o pogonima i postrojenjima koji mogu

biti izgrađeni i pušteni u rad samo ako imaju okolinsku dozvolu, a u skladu sa članom 85. Zakona o Prostornom uređenju, ne mogu dobiti urbanističku saglasnost, odnosno odobrenje za gradnju, izgraditi i pustiti u rad novi pogon i postrojenje ukoliko nisu prethodno dobila okolinsku dozvolu prema posebnim propisima.

Član 33.

(Dužnosti obveznika okolinskih dozvola)

Obveznici pribavljanja okolinskih dozvola iz člana 32. ove odluke, pored ispunjenja uslova propisanih Zakonom o zaštiti okoliša Federacije BiH, dužni su da:

- a) predvide najbolje raspoložive tehnike, pri čemu emisija ne smije da prekorači granične vrijednosti emisije date odgovarajućim provedbenim propisom Zakona o zaštiti zraka;
- b) koriste sirovine, goriva i hemikalije koje imaju što niži uticaj na kvalitet zraka, a po svojim karakteristikama zadovoljavaju odredbe ove odluke, odnosno provedbene propise donesene na osnovu Zakona o zaštiti zraka;
- c) predvide odgovarajuće parametre dimnjaka, odnosno, ispusta kojima će se postići takvo razblaženje dimnih gasova, da prizemne koncentracije, koje su rezultat rada ovog postrojenja i svih drugih postrojenja na datom području, ne prekorače granične vrijednosti kvaliteta zraka planirane za dato područje Kantona;
- d) organizuju vodenje pogona i održavanja opreme da je smanjena mogućnost porasta emisije u dužem toku vremena, odnosno, smanjena mogućnost akcidenata koji mogu iznenada da dovedu do prekoračenja emisije.

Član 34.

(Izveštavanje o rezultatima emisije)

- (1) Operatori čiji pogoni i postrojenja ispuštaju zagađujuće materije u atmosferu dužni su da vode računa o stalnom smanjivanju svojih emisija.
- (2) Operatori koji su obuhvaćeni važećim Federalnim pravilnikom o monitoringu emisija zagađujućih materija u zrak i ovom Odlukom, dužni su u rokovima i na način utvrđen tim Pravilnikom da organizuju provjeru emisije i da o rezultatima emisija izvještavaju Ministarstvo.
- (3) Obavezu iz stava (2) ovog člana dužni su poštovati i operatori pogona i postrojenja iz federalne nadležnosti za izdavanje okolinskih dozvola po zahtjevu Ministarstva.
- (4) Izvještaji o mjerjenjima dostavljaju se Ministarstvu, radi vođenja Registra pogona za sagorijevanje kotlovnica, na propisanom obrascu, koje u slučajevima prekoračenja graničnih vrijednosti obavještava inspekciju zaštite okoliša.

Član 35.

(Zaduženo lice)

- (1) Operator kojem su okolinskom dozvolom propisane mjere prevencije i kontrole zagađivanja zraka, dužan je da svojim normativnim aktom zaduži lice za vođenje brige o ograničavanju emisije.
- (2) Operator iz stava (1) ovog člana pismeno izvještava Ministarstvo o zaduženom licu (ime, prezime, adresa, kontakt telefoni).
- (3) Podatke iz stava (2) ovog člana Ministarstvo unosi u Registar emisija.

Član 36.

(Podaci koji se dostavljaju uz zahtjev za urbanističku saglasnost)

- (1) Za pogone i postrojenja za koje nije propisana obaveza pribavljanja okolinske dozvole, a posjeduju izvor emisija u zrak, podnosilac zahtjeva za dobijanje urbanističke saglasnosti, uz zahtjev dostavlja:
  - a) podatke o vrsti i količini osnovnih supstanci koje će se koristiti u radu;
  - b) podatke o vrsti i količini supstanci koje će biti emitovane u zrak u toku normalnog rada objekta uključujući rasipajuće emisije;

- c) podatke o vrsti i količini supstanci koje će biti emitovane u zrak iz objekta u slučaju nesreća;
  - d) listu preventivnih mjera ili mjera za ublažavanje posljedica, koje se koriste za sprečavanje ili ako to nije moguće za smanjivanje emisija;
  - e) podatke o vrsti tehnološkog postrojenja.
- (2) Organ nadležan za izdavanje urbanističke saglasnosti za pogone i postrojenja iz stava (1) ovog člana, obavezan je u Rješenju o urbanističkoj saglasnosti propisati mjere zaštite kvaliteta zraka uz prethodno pribavljeno stručno mišljenje kao u članu 48. ove Odluke.
- (3) Svi postojeći prostorni izvori emisije u zrak (klesarske radionice, pilane, asfaltna baze, betonare i sl.) dužni su ispuniti sve propisane tehničke zahtjeve za zaštitu susjednih objekata od direktnog djelovanja zagađujućih materija iz pogona, što će provjeravati nadležne inspekcije, najkasnije u roku od 6 mjeseci, od stupanja na snagu ove odluke.

Član 37.

(Provjera ispunjavanja tehničkih zahtjeva)

Nadležne inspeksijske službe obavezne su u postupku odobravanja djelatnosti, u smislu Zakona o obrtu i njemu sličnim djelatnostima i Zakona o privrednim društvima, izvršiti inspeksijski nadzor u pogledu ispunjenosti uslova i tehničkih zahtjeva za zaštitu zraka, kao u članu 36. ove odluke.

POGLAVLJE IV - KVALITET ZRAKA

Član 38.

(Monitoring kvaliteta zraka)

- (1) Kantonalna mreža monitoringa kvaliteta zraka predstavlja sistem uzorkovanja, mjerenja, tumačenja i korištenja rezultata mjerenja i predstavlja sastavni dio mreže monitoringa kvaliteta zraka Federacije Bosne i Hercegovine, odnosno Bosne i Hercegovine.
- (2) Monitoring kvaliteta zraka na području Kantona se vrši na način propisan Federalnim pravilnikom o načinu vršenja monitoringa kvaliteta zraka i definiranju vrsta zagađujućih materija, graničnih vrijednosti i drugih standarda kvaliteta zraka.
- (3) Za potrebe Kantona, monitoring kvaliteta zraka vrši Zavod za javno zdravstvo Kantona Sarajevo.
- (4) Vršenje poslova iz stava (3) ovog člana preciznije se utvrđuje posebnim ugovorom između Zavoda i Ministarstva.

Član 39.

(Korištenje podataka o kvalitetu zraka)

- (1) Podaci sa stanica u realnom vremenu se koriste za sistem upozoravanja i proglašavanja uzbune u uslovima visokih koncentracija (smog).
- (2) Podaci sa svih stanica se po isteku kalendarske godine obrađuju statistički i koriste u studijama i analizama, prostornom i urbanističkom planiranju, obavještavanju građana i ocjenjivanju stanja kvaliteta zraka u Kantonu.
- (3) Građani se obavještavaju o stanju kvaliteta zraka, trendovima i odstupanjem od projektovanih vrijednosti za pojedine dijelove Kantona.

Član 40.

(Mreža stanica)

- (1) Mrežu stanica čine kantonalne stanice, stanice Federalnog meteorološkog zavoda, kao i stanice naučnih i stručnih institucija na području Kantona za koje postoji interes Kantona da budu u sastavu mreže.
- (2) Kanton finansira rad kantonalnih stanica, kao i obradu rezultata mjerenja svih stanica.
Po potrebi finansira i rad nekih stanica naučnih i stručnih institucija.

Član 41.

(Plan interventnih mjera)

- (1) U cilju prevencije situacija izuzetne zagađenosti zraka (smog), Kanton donosi Plan interventnih mjera za slučajeve kada postoji rizik prekoračenja praga pripravnosti, upozorenja i praga uzbune, navodeći mjere radi smanjenja rizika od prekoračenja i ograničenje trajanja takvih pojava. Planovima se predviđaju mjere kontrole, ograničenje ili obustava aktivnosti (uključujući motorni promet), koje doprinose prekoračenju pragova pripravnosti, upozorenja i uzbune.
- (2) Građani, pravna i fizička lica, su dužni postupati u skladu sa Planom iz stava (1) ovog člana, te blagovremeno reagovati u situacijama koje zahtijevaju interventne mjere.

Član 42.

(Uticaj prometa na kvalitet zraka)

- (1) Promjena kvaliteta zraka prouzrokovana prometom (motorna vozila sa unutrašnjim sagorijevanjem) ograničava se planskim mjerama:
  - a) planiranjem saobraćajnica i prometa;
  - b) osiguranjem uslova da se promet odvija u režimu sa najmanjim zagađivanjem (bez čestih kočenja, zaustavljanja i ubrzavanja), obaveznim uvođenjem Centra za upravljanje i nadzor semaforiziranih raskrsnica;
  - c) ograničavanjem saobraćaja u toku godine i toku dana na određenim saobraćajnicama, uvođenjem npr. Eko zona ili zona sa spomenicima od kulturno-historijskog značaja za Kanton Sarajevo;
  - d) stimulisanjem ugradnje i korištenjem prirodnog gasa u motornim vozilima;
  - e) stimulisanjem korištenja javnog prevoza;
  - f) stimulisanjem bolje popunjenosti (iskorištenosti) privatnih vozila;
  - g) sprječavanjem nepropisnog parkiranja vozila.
- (2) Provođenje mjera iz stava (1) ovog člana u nadležnosti je Ministarstva saobraćaja Kantona Sarajevo i drugih resornih organa i institucija.

Član 43.

(Ocjenjivanje kvaliteta zraka)

- (1) Kvalitet zraka na području Kantona se određuje kombinovano - mjerenjima i metodama procjene na osnovu standardiziranih matematičkih modela. Na ovaj način se pouzdano može pratiti kvalitet zraka na čitavom području i vršiti prognoziranje kvaliteta zraka za slučaj promjena u emisijama i/ili uslovima rasprostiranja.
- (2) Rezultati analize kvaliteta zraka pored neposredne praktične primjene imaju za cilj i primjenu u naučna istraživanja. Naučna istraživanja ogledaju se kroz proučavanja djelovanja zagađenog zraka na razne receptore (ispitivanje stepena izloženosti ljudi, vegetacije, građevinskih materijala i drugo) ili zbog proučavanja ponašanja zagađenja u zraku (burne hemijske reakcije, daljinski transport zagađenja, smanjenje zagađenja iz zraka adsorpcijom i drugo).

Član 44.

(Matematički model disperzije)

- (1) Utvrđivanje kategorija kvaliteta zraka, uticaja na kvalitet zraka novih izvora emisije, prognoze budućeg stanja kvaliteta zraka u svrhu urbanističkog planiranja vrši Zavod za planiranje razvoja Kantona Sarajevo, upotrebom matematičkog modela disperzije.
- (2) Ulazni podaci u matematički model su: Registar emisija, meteorološki parametri, reljef i način korištenja prostora. Izlaz iz matematičkog modela disperzije je karta procjene kvaliteta zraka.
- (3) Zavod za planiranje razvoja Kantona Sarajevo, dužan je uključiti kartu procjene kvaliteta zraka, prilikom pripreme i izrade prostorno planske dokumentacije.

- (4) Za poslove i radne zadatke definisane ovom odlukom, Zavod za planiranje razvoja Kantona Sarajevo, dužan se osposobiti, u roku od tri mjeseca, od dana stupanja na snagu ove odluke.

Član 45.

(Kalibriranje matematičkog modela)

Kalibracija (korekcija) rezultata modeliranja stanja kvaliteta zraka matematičkim modelom vrši se na osnovu stvarnih mjerenja sa automatskih stanica. Kalibrirani matematički model omogućava simulaciju promjene kvaliteta zraka za slučaj očekivane, predložene ili zahtijevane:

- redukcije emisije iz pojedinačnog izvora,
- gradnje novog objekta,
- gradnje novog naselja,
- promjene sistema grijanja itd.

Član 46.

(Kategorizacija kvaliteta zraka)

Kvalitet zraka je parametar prostornog - urbanističkog planiranja. Određuje se prostornim i urbanističkim planovima i kategorizacijom područja prema kvalitetu zraka.

Član 47.

(Kategorije kvaliteta zraka)

- Ministarstvo obezbjeđuje kategorizaciju područja Kantona prema stanju kvaliteta zraka.
- Prema nivou zagađenosti zraka na području Kantona, koji se utvrđuje mjerenjem, korištenjem standardizovanih matematičkih modela i drugih metoda procjene u skladu sa općeprihvaćenom praksom u svijetu, razlikuju se tri kategorije kvaliteta zraka:
  - I Kategorija; čist ili neznatno zagađen zrak - područja u kojima nisu prekoračene granične vrijednosti (GV) niti za jednu zagađujuću supstancu;
  - II Kategorija; umjereno zagađen zrak - područja u kojima su prekoračene granične vrijednosti zagađenosti (GV) za jednu ili više zagađujućih supstanci, a nisu prekoračene tolerantne vrijednosti (TV) ni za jednu zagađujuću supstancu i
  - III Kategorija; prekomjerno zagađen zrak - područja u kojima su prekoračene tolerantne vrijednosti za jednu ili više zagađujućih supstanci.
- U cilju primjene ograničenja utvrđenih ovom Odlukom, a u skladu sa kategorijom kvaliteta zraka, Ministarstvo je obezbjedilo izradu Karte kategorizacije područja prema kvalitetu zraka.
- Svi nadležni organi i institucije Kantona, Grada i općina u postupku planiranja i izdavanja dozvola dužni su postupati u skladu sa Kartom kategorizacije područja prema kvalitetu zraka.
- Karta kategorizacije područja u odnosu na kvalitet zraka, ažurirat će se svake tri godine.

Član 48.

(Ograničavanje zahvata u prostoru)

- U području prve i druge kategorije kvaliteta zraka nadležni organ za poslove prostornog uređenja ne može izdati urbanističku saglasnost, za nove zahvate u prostoru ili rekonstrukciju postojećeg izvora zagađenja zraka ukoliko ti zahvati mogu ugroziti postojeću kategoriju kvaliteta zraka, a što se dokazuje stručnim mišljenjem Zavoda za planiranje razvoja Kantona Sarajevo.
- Stručno mišljenje se izrađuje na osnovu trenutnog stanja kvaliteta zraka i prognoziranja budućeg stanja, upotrebom matematičkog modela disperzije.
- U području treće kategorije kvaliteta zraka nadležni organ za poslove prostornog uređenja može izdati urbanističku saglasnost, građevinsku i upotrebnu dozvolu za novi izvor zagađenja zraka, samo ako su predviđene mjere zaštite, kojim je omogućeno zadržavanje postojećeg kvaliteta zraka, samo ukoliko će smanjiti emisije zagađujućih materija u zrak koje su dovele do prekoračenja tolerantnih vrijednosti u području.

- (4) U područjima iz stava (3) ovog člana može se odobriti rekonstrukcija postojećeg izvora emisije ukoliko će se smanjiti emisije zagađujućih materija u zrak koje su dovele do prekoračenja vrijednosti.

- (5) Prilikom rješavanja zahtjeva za izdavanje okolinskih dozvola, nadležni organ je dužan pribaviti stručno mišljenje Zavoda za planiranje razvoja Kantona Sarajevo, za sve nove pogone i postrojenja koji imaju izvore emisije u zrak.

Član 49.

(Koridori za provjetravanje područja)

- Ministarstvo je obavezno da najkasnije u roku od dvije godine izradi Studiju, kojom će se utvrditi mikroklimatska slika područja Kantona.
- Prostornim i urbanističkim planovima će se na osnovu Studije definisati ograničenja u građenju, kako se ne bi narušila prirodna cirkulacija zraka, na području Kantona.

POGLAVLJE V - OCJENA UGROŽENOSTI ZDRAVLJA GRAĐANA I EKOSISTEMA

Član 50.

(Ocjena ugroženosti zdravlja i ekosistema)

- Ministarstvo i Zavod za javno zdravstvo Kantona Sarajevo vrše analiziranje podataka o monitoringu i periodično, a najmanje jednom godišnje izvještavaju javnost o uticaju zagađenja zraka na zdravlje stanovništva. U izvještajima se analizira ugroženost stanovništva sa aspekta kvaliteta zraka, tj. potrebno je napraviti analizu izloženosti stanovništva u zavisnosti od gustine naseljenosti. Za područja gdje je emisija visoka potrebno je primarno poduzimati mjere zaštite zdravlja, te urbanistički i organizacijski reagovati.
- Na osnovu analiza iz stava (1) ovog člana predlažu se konkretne mjere, a koje uključuju mjere za zadovoljenje graničnih vrijednosti kvaliteta zraka, racionalizaciju potrošnje energije, korištenje izvora energije bez emisija CO₂, tehnološki razvoj itd.

POGLAVLJE VI - ODRŽAVANJE DIMOVODNIH OBJEKATA

Član 51.

(Opći uslovi)

- U cilju zaštite i poboljšanja kvaliteta zraka, ovom odlukom uređuju se pitanja od značaja za obavljanje dimnjačarske djelatnosti.
- Opći uslovi za obavljanje dimnjačarske djelatnosti su:
  - za privredna društva: da imaju najmanje 3 KV dimnjačara zaposlena sa tri godine radnog staža u struci;
  - za obrtnike: da imaju najmanje zaposlena 2 KV dimnjačara sa tri godine radnog staža u struci.

Član 52.

(Posebni uslovi)

- Posebni uslovi za obavljanje pojedinih dimnjačarskih djelatnosti su:
  - čišćenje dimnjaka i kotlovskih postrojenja na čvrsto gorivo:
    - dimnjačar sa radnim iskustvom u struci minimalno 3 godine,
    - oprema i alat: merdevine, kugla, sajla, razne vrste četki, partviš i zaštitna oprema.
  - čišćenje dimnjaka i kotlovskih postrojenja na tečna i gasovita goriva:
    - dimnjačar sa radnim iskustvom u struci minimalno 3 godine
    - oprema i alat: merdevine, kugla, sajle, razne vrste četki, partviš, detektor za gas, uređaj za mašinsko čišćenje kotlova, mašina za pranje kotlova, pumpe za antikorozivnu zaštitu, uređaj za skidanje vodenog kamenca, industrijski usisivač, kamera za snimanje sa videozapisom i zaštitna oprema,

- 3) položen ispit u rukovanju sa zapaljivim tečnostima i gasovima u prometu.
- (2) Pored zaposlenih radnika u privrednim društvima i kod obrtnika mogu se zapošljavati i drugi dimnjačari bez radnog iskustva.
- (3) Zaštitnu opremu dimnjačara čine:
- odijelo crne boje sa dimnjačarskom kapom,
  - crne cipele sa gumiranim donom,
  - zaštitne naočale, zaštitna maska, radne rukavice.

Član 53.

(Čišćenje i pregled dimovodnih objekata)

- (1) Vlasnici stambenih i poslovnih prostora dužni su obezbijediti redovno čišćenje i pregled dimovodnih objekata. Ovu obavezu vlasnici mogu prenijeti i na korisnike prostora. Obavezno se vrši provjera dimnjaka i dovod zraka za sagorijevanje prije početka sezone za grijanje.
- (2) Pod dimovodnim objektima, u smislu ove odluke, podrazumijevaju se:
- dimnjaci;
  - dimovodne cijevi;
  - dimovodni kanali;
  - ventilacioni kanali;
  - postrojenja za sagorijevanje koja za proizvodnju koriste za zagrijavanje čvrsto, tečno i gasovito gorivo.
- (3) Aktivnosti iz stava (1) ovog člana obavljaju se putem registrovanih privrednih društava ili obrtnika, koji posjeduju odobrenje za rad i ispunjavaju opće i posebne uslove za obavljanje dimnjačarske djelatnosti.
- (4) Organ uprave, nadležan za inspeksijske poslove zaštite od požara, je obavezan u roku od 15 dana, od dana izdavanja odobrenja za obavljanje djelatnosti u smislu Zakona o obrtu i srodnim djelatnostima i Zakona o privrednim društvima, izvršiti inspeksijski nadzor u pogledu ispunjenosti uslova za vršenje dimnjačarske djelatnosti.

Član 54.

(Rokovi pregleda i čišćenja dimovodnih objekata)

- (1) Dimovodni objekti se pregledaju i čiste u slijedećim rokovima:
- Domaćinstva:
    - Upotreba čvrstog i tečnog goriva
Dimovodni objekti koji su u stalnoj upotrebi čiste se dva puta u toku godine.
    - Upotreba plinskih goriva
Dimnjaci i dimovodni kanali na koje su priključene sobne peći na plinska goriva, te peći centralnog i etažnog grijanja, pregledaju se i po potrebi čiste jednom u toku sezone kada su u upotrebi.
  - Poslovni i industrijski objekti:
    - Dimovodni objekti u objektima javnog karaktera, na koje su priključeni kotlovi centralnog i etažnog grijanja, kotlovi za kuhanje hrane i pripremu tople vode, pregledaju se i po potrebi čiste svaka tri mjeseca u vrijeme upotrebe.
    - Dimovodni objekti na kojoj su priključene peći u proizvodnom procesu, pregledaju se i po potrebi čiste svaka tri mjeseca.
  - Kotlovska postrojenja i kotlovi:
Dimovodni objekti (vrelouljni, toplovodni, parni, brzi zagrijači vode, brzi razvijači pare) kod upotrebe čvrstih i tečnih goriva jedanput mjesečno pregledaju se i po potrebi čiste kada su u upotrebi, kod upotrebe plinovitih goriva jedanput u dva mjeseca.
- (2) Za navedene kotlove čija snaga prelazi $Q=2\text{MW}$ pregledaju se i po potrebi čiste:
- ako koriste čvrsto gorivo jednom u dva mjeseca u sezoni loženja
  - ako koriste tečno gorivo dva puta u sezoni loženja;
  - ako koriste plinovito gorivo jednom u sezoni loženja.
- (3) Po potrebi se dimovodni objekti pregledaju i čiste i u kraćim rokovima, utvrđenim u st. (1) i (2) ovog člana.

Član 55.

(Postupanje dimnjačara)

- (1) Nakon izvršenog pregleda i čišćenja dimovodnih objekata, dimnjačari sačinjavaju zapisnik kao dokaz o ispunjenju zahtjeva iz ove odluke, i to na obrascu inspekcije zaštite od požara.
- (2) Vlasnici domaćinstava, poslovnih i industrijskih objekata dužni su na zahtjev protivpožarne inspekcije pokazati zapisnik iz stava (1) ovog člana.

Član 56.

(Postupanje u slučajevima uočenih nepravilnosti)

- (1) Ukoliko dimnjačar, prilikom vršenja pregleda i čišćenja dimnjaka uoči korištenje energenta ili otpadnih materija koje nisu dozvoljene važećim propisima ili druge nepravilnosti na dimovodnim objektima, dužan je obavijestiti inspekciju zaštite od požara radi preduzimanja propisanih mjera.
- (2) Nadležna inspekcija zaštite od požara dužna je provjeriti sumnje o nedozvoljenim radnjama iz stava (1) ovog člana radi sprečavanja neposredne opasnosti za ljude i okoliš.
- (3) Inspekcija zaštite od požara će obaviti neposredni nadzor svih vlasnika ili korisnika dimovodnih objekata, po prijavi, posebno u vrijeme trajanja epizoda prekomjerne zagađenosti zraka u Kantonu.

POGLAVLJE VII - INFORMISANJE

Član 57.

(Informisanje javnosti o kvalitetu zraka)

- (1) Ministarstvo i Zavod za javno zdravstvo Kantona Sarajevo informišu javnost o kvalitetu zraka. Objavljuju se integralni podaci za prethodnu godinu, te podaci o trendu u toku perioda praćenja (niz godina) uz po rede nje sa graničnim vrijednosti ma kvaliteta zraka i podacima o stanju kvaliteta zraka.
- (2) Obavješćavanje građana se vrši putem sredstava javnog informisanja, objavljivanjem podataka na web stranici Ministarstva i Zavoda za javno zdravstvo Kantona, ustupanjem podataka na zahtjev građana i pravnih lica i na drugi pogodan način.
- (3) U slučaju izuzetnog zagađenja (smog), koje zahtijeva poduzimanje interventnih mjera, obavješćavanje javnosti vrši Operativni štab Vlade Kantona Sarajevo, zadužen za primjenu Plana interventnih mjera.
- (4) Obavješćavanje u slučaju izuzetnog zagađenja, vrši se svakodnevno dok takvo stanje traje. Objavljuju se podaci o izmjerenim vrijednostima uz upozorenje rizičnim grupama stanovništva o potrebi smanjenja kretanja, zbog štetnih uticaja na njihovo zdravlje. Način obavješćavanja u ovim slučajevima se detaljnije reguliše Planom interventnih mjera u slučajevima prekomjernog zagađenja zraka.

POGLAVLJE VIII - NADZOR I SANKCIONISANJE

Član 58.

(Nadzor)

- (1) Nadzor nad provođenjem ove odluke obavlja Ministarstvo.
- (2) Poslove inspeksijskog nadzora obavlja Kantonalna uprava za inspeksijske poslove (inspekcija zaštite okoliša, prometna inspekcija, tržišna inspekcija komunalna inspekcija), inspekcija zaštite od požara (u dijelu koji se odnosi na dimnjačarsku djelatnost) i nadležne općinske službe, svaka u okviru svoje nadležnosti.

Član 59.

(Mjere inspeksijskog nadzora)

- (1) U provođenju inspeksijskog nadzora, u slučaju povrede odredaba ove odluke, inspektor ima pravo i obavezu nadziranom pravnom i fizičkom licu, rješenjem narediti mjere s rokom izvršenja i to:
- otklanjanje nedostataka u roku koji inspektor naloži rješenjem, a najduže u roku od 60 dana,

- b) zabranu obavljanja djelatnosti u skladu sa ovom odlukom i posebnim propisima, kojim je regulisana inspeksijska nadležnost,
  - c) zabranu upotrebe postrojenja i uređaja, ako se u određenom roku ne otklone nedostaci,
  - d) mjerenje emisije zagađujućih materija iz nepokretnih izvora,
  - e) zabranu mjerenja emisija u zrak neakreditovanim laboratorijama,
  - f) provođenje mjera zaštite zraka iz Plana interventnih mjera,
  - g) provođenje drugih radnji u svrhu sprječavanja zagađenja zraka, koje su u suprotnosti sa ovom odlukom.
- (2) U slučajevima izuzetno velikih koncentracija zagađujućih emisija u zrak, inspektor može i usmeno naložiti mjere iz stava (1) ovog člana, o čemu će naknadno donijeti rješenje.

Član 60.
(Prekršaji)

- (1) Za prekršaje propisane Zakonom o zaštiti zraka, primjenjuju se kaznene odredbe propisane tim Zakonom.
- (2) Novčanom kaznom od 1.000 do 5.000 KM, kazniće se za prekršaj pravno lice, koje ne postupi u skladu sa odredbama čl. 16., 17., 18., 21., 22., 23., 28., 29., 30., 33., 34., 35, 41., 51., 52., 53., 54., 55. i 56. ove odluke.
- (3) Za prekršaj iz stava (2) ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 500 do 1.000 KM.
- (4) Novčanom kaznom od 500 do 1.000 KM, kazniće se za prekršaj odgovorno lice u nadležnom organu, ako ne postupi u skladu, odnosno postupi suprotno odredbama člana 23., 25., 36., 41. i 48. ove odluke.
- (5) Novčanom kaznom od 500 -1.000 KM kazniće se za prekršaj fizičko lice, ako ne postupi u skladu sa odredbama čl. 18., 21., 26., 28., 30., 41., 51., 52., 53., 54. i 56 ove odluke.
- (6) Novčanom kaznom od 3.000 do 10.000 KM kaznit će se pravno lice koje obavlja dimnjačarske poslove a ne ispunjava opšte i posebne uslove iz ove odluke, a obrtnik će se kazniti od 1.000 do 5.000 KM ako ne posjeduje odobrenje za rad nadležne općinske službe i ne ispunjava opšte i posebne uslove iz ove odluke.
- (7) Novčanom kaznom od 500 do 1.000 KM kaznit će se vlasnik stana ili kuće, upravitelj i predstavnik stanara ako ne vrše redovno čišćenje u rokovima propisanim ovom odlukom ili ne dozvole čišćenje dimovodnih objekata.
- (8) Novčanom kaznom od 1.000 do 5.000 KM kaznit će se pravno lice, koje se bavi mjerenjem zagađujućih emisija u zrak, a ne ispunjava uslove propisane članom 21. stav (2) ove odluke.

POGLAVLJE IX - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 61.
(Prestanak primjene propisa)

Stupanjem na snagu ove odluke prestaje da važi Odluka o zaštiti i poboljšanju kvaliteta zraka u Kantonu Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 1/13).

Član 62.
(Stupanje na snagu)

Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Kantona Sarajevo".

Broj 01-05-19987/16
30. maja 2016. godine
Sarajevo

Predsjedateljica
Skupštine Kantona Sarajevo
Prof. Ana Babić, s. r.

Na osnovu člana 18. Ustava Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 1/96, 2/96, 3/96, 16/97, 14/00, 4/01, 28/04 i 6/13) i člana 4. stav (1) Odluke o uslovima i načinu pokretanja nove stambene izgradnje u skladu sa prostorno-planskom dokumentacijom na području Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 13/08 i 14/10), Skupština Kantona Sarajevo, na sjednici održanoj dana 30.05.2016. godine, donijela je

ODLUKU

**O DAVANJU SAGLASNOSTI NA ODLUKU VLADE
KANTONA SARAJEVO BROJ: 02-05-15003-9.2/16 OD
11.05.2016. GODINE O KATEGORIJI LICA, USLOVIMA
I KRITERIJIMA ZA RJEŠAVANJE STAMBENOG
PITANJA PUTEM KUPOVINE STANA POD
POVOLJNIM USLOVIMA**

I

Daje se saglasnost na Odluku Vlade Kantona Sarajevo broj: 02-05-15003-9.2/16 od 11.05.2016. godine o kategoriji lica, uslovima i kriterijima za rješavanje stambenog pitanja putem kupovine stana pod povoljnim uslovima.

II

Ova odluka stupa na snagu danom objavljivanja u "Službenim novinama Kantona Sarajevo".

Broj 01-05-19988/16
30. maja 2016. godine
Sarajevo

Predsjedateljica
Skupštine Kantona Sarajevo
Prof. Ana Babić, s. r.

Na osnovu člana 26. i 28. stav 2. Zakona o Vladi Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 36/14 - Novi Prečišćeni tekst i 37/14) i člana 4. stav 1. Odluke o uslovima i načinu pokretanja nove stambene izgradnje u skladu sa prostorno-planskom dokumentacijom na području Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 13/08 i 14/10), Vlada Kantona Sarajevo, na 41. sjednici održanoj 11.05.2016. godine, donijela je sljedeći

ODLUKU

**O KATEGORIJI LICA, USLOVIMA I KRITERIJIMA ZA
RJEŠAVANJE STAMBENOG PITANJA PUTEM
KUPOVINE STANA POD POVOLJNIM USLOVIMA**

I

(Predmet odluke)

Odlukom o kategoriji lica, uslovima i kriterijima za rješavanje stambenog pitanja putem kupovine stana pod povoljnijim uslovima (u daljem tekstu: Odluka) propisuje se kategorija lica, uslovi, kriteriji za utvrđivanje rang liste, postupak podnošenja zahtjeva i utvrđivanja rang liste i način finansiranja za rješavanje stambenog pitanja putem kupovine stana pod povoljnijim uslovima, koje obezbijedi Vlada Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: Vlada), a po osnovu realizacije projekta "Predinvestiranje u imovinsko-pravno rješavanje i izgradnje primarne materijalne infrastrukture za pokretanje nove stambene izgradnje u skladu sa prostorno-planskom dokumentacijom na području Kantona Sarajevo".

II

(Značenje pojedinih termina)

Termini upotrijebljeni u ovoj Odluci imaju sljedeća značenja:

- a) "Kupovina stana pod povoljnijim uslovima" - je obezbjeđenje uslova sticanja vlasništva stana pod povoljnijim uslovima od tržišnih,
- b) "Lice koje nema riješeno stambeno pitanje" - je lice koje samo kao i članovi njegovog porodičnog domaćinstva, osim ako živi kod roditelja, nisu vlasnici stana ili porodične kuće i nisu nosioci stanarskog prava u mjestu rođenja na području Bosne i Hercegovine i teritoriji Kantona Sarajevo,
- c) "Najviše ratno priznanje" - je priznanje utvrđeno u skladu sa odredbama Zakona o dopunskim pravima boraca/branitelja Bosne i Hercegovine ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 45/12 - Prečišćeni tekst i 26/14),